

Predslov výkonnej podpredsedníčky a komisárky pre hospodársku súťaž Margrethe Vestagerovej k výročnej správe o hospodárskej súťaži za rok 2023

Keď sa obzrieme za všetkým, čo rok 2023 priniesol, je ťažké oddeliť naše úspechy od pretrvávajúcich účinkov krízy. Okamžite po odznení celosvetovej pandémie sa začala vojna na Ukrajine a účinky oboch týchto udalostí pociťujeme aj naďalej. Európska komisia sa preto musela sústrediť jednak na zachovanie krízových opatrení a jednak na dosiahnutie pokroku v našich dlhodobých politických cieľoch.

V politike hospodárskej súťaže, podobne ako v iných oblastiach, sa nám našťastie podarilo oboje. Pokiaľ ide o krízové opatrenia, bol to z hľadiska kontroly štátnej pomoci ďalší výnimočný rok, keďže bolo prijatých viac ako 200 rozhodnutí podľa dočasného krízového rámca súvisiaceho s pandemiou COVID-19 a dočasného krízového rámca/dočasného krízového a transformačného rámca, ktorý bol zavedený po útoku Ruska na Ukrajinu. Tieto rozhodnutia rozšírili už aj tak nabitý program štátnej pomoci – celkovo bolo prijatých viac než 600 rozhodnutí.

Pracovná záťaž bola vysoká aj v oblasti antitrustu a kartelov. Dosiahli sme päť rozhodnutí, vydali sme šesť oznámení o námietkach a vykonali sme sedem neohlásených inšpekcií. Táto práca zahŕňala niekoľko významných prípadov, ako je napríklad pokuta uložená spoločnosti *Intel* za zneužívanie dominantného postavenia na trhu s centrálnymi procesorovými jednotkami pre počítače alebo vôbec prvé rozhodnutie o karteli v odvetví obrany.

Pokiaľ ide o kontrolu koncentrácií, nárast fúzií a akvizícií v dôsledku krízy znamenal pre Komisiu ďalší hektický rok. V roku 2023 sme prijali 333 rozhodnutí o fúziách, z ktorých 271 bolo schválených v rámci zjednodušeného postupu. Komisia zasiahla v 11 navrhovaných akvizíciách a jednu navrhovanú fúziu zakázala, konkrétne nadobudnutie spoločnosti *eTraveli* spoločnosťou *Booking*. Osobitným prípadom bola vec *Illumina/GRAIL*, ktorej sme aj napriek nášmu minuloročnému zákazu museli venovať pozornosť a uložiť spoločnosti *Illumina* nápravné opatrenia, ktoré si od nej vyžadovali zrušenie transakcie.

Popri všetkých týchto činnostiach Komisia pokračovala v plnení politických priorít, ktoré sme si stanovili na začiatku mandátu v roku 2019. Pokiaľ ide o digitálnu transformáciu, pandémia tento proces len urýchlila. EÚ preto musí ešte naliehavejšie zaviesť tie správne politiky – politiky, ktoré zabezpečia, že naše digitálne trhy budú otvorené, súťažeschopné a bezpečné, a to spôsobom, ktorý bude slúžiť záujmom európskych spotrebiteľov i podnikov. A či už zažívame krízu, alebo nie, účinky zmeny klímy majú reálny dosah na Európu aj celý svet. Práve to nám ukazuje, aké dôležité je pokračovať smerom ku klimatickej neutralite.

V roku 2023 rýchlo napredovali práce na dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu. Schválenie štátnej pomoci vo výške až 1,2 miliardy eur na výskum, vývoj a prvé priemyselné zavádzanie pokročilých technológií *cloud computingu* a *edge computingu* sa týkalo siedmich členských štátov a 19 spoločností vrátane malých a stredných podnikov. Tieto prelomové projekty umožnia významný pokrok v oblasti technológií spracovania údajov a prinesú pozitívne účinky presahovania pre EÚ ako celok.

Z hľadiska zelenej transformácie politika hospodárskej súťaže, samozrejme, nie je najdôležitejším nástrojom Európskej komisie. Napriek tomu však zohráva dôležitú úlohu pri zásadnom znižovaní emisií uhlíka v EÚ. V roku 2023 štátna pomoc poskytnutá na základe dočasného krízového

a transformačného rámca podporila úsilie EÚ v oblasti dekarbonizácie a klímy mnohými spôsobmi – od podpory európskeho oceliarskeho priemyslu pri prechode na vodík z obnoviteľných zdrojov cez veternú energiu na mori až po pomoc banským spoločnostiam pri odklone EÚ od fosílnych palív. Zároveň sme uverejnili nové usmernenia o horizontálnej spolupráci, v ktorých sme objasnili, ako by mohli spoločnosti legálne spolupracovať v záujme zlepšenia životného prostredia vo svojom odvetví.

V neposlednom rade sa v roku 2023 dosiahol veľký pokrok v súvislosti s aktom o digitálnych trhoch a s nariadením o zahraničných subvenciách. Pokiaľ ide o akt o digitálnych trhoch, Komisia označila za „strážcov prístupu“ šesť digitálnych platforiem, ktoré pokrývajú celkovo 22 základných platformových služieb. Akt o digitálnych trhoch ukladá strážcom prístupu povinnosť dodržiavať celý zoznam príkazov a zákazov, čo prinesie spotrebiteľom a komerčným používateľom ich služieb širší výber a väčšiu slobodu.

V roku 2023 sa začalo uplatňovať aj nariadenie o zahraničných subvenciách. Toto nariadenie pomôže vytvoriť rovnaké podmienky pre spoločnosti, ktoré dostávajú subvencie z krajín mimo EÚ. Komisia má teraz právomoc takúto pomoc prešetriť, aby zabezpečila, že nebude narúšať náš jednotný trh. A ak k takémuto narušeniu dôjde, môžeme prijať vhodné opatrenia, ako sú napríklad pokuty, nápravné opatrenia či dokonca zablokovanie transakcií.

Toto všetko len dopĺňa nepretržitú prácu zameranú na zjednodušenie našich postupov a pravidiel, aby zodpovedali budúcim výzvam. Keďže sme v roku 2023 žonglovali s viacerými loptičkami – riešili sme krízu a zároveň sme sa snažili napredovať v plnení našich politických cieľov –, viem, že nás toho v budúcnosti čaká ešte oveľa viac. Našťastie sme ukázali, akí odolní vieme byť, pokiaľ ide o účinné a dôsledné presadzovanie našich pravidiel hospodárskej súťaže.

Sme pripravení.